

vezilo

GLASILO BELOKRANJE
TRIKOTAŽNE INDUSTRIJE

ZK sprejela revolucionarno pot

Mednarodno delavsko gibanje se je pojavilo vzporedno s kapitalizmom. V začetku je imelo značaj spontanega, neorganiziranega upora brez določene ideološke osnove. Delavci se borijo zoper izkoriščanje, za izboljšanje pogojev dela, krajši delovni dan in večje mezde. S krepitvijo razredne zavesti se je pojavilo tudi organizirano delavsko gibanje. V prvih desetletjih 19. stoletja je delavsko gibanje odklanjalo revolucionarno akcijo. Šele Zveza komunistov je postala prva proletarska organizacija, ki je sprejela revolucionarno pot boja proti kapi-

talizmu. Komunistični manifest iz 1848 predstavlja program proletariata, v katerem je natančno obrazložena njegova vloga v preobrazbi družbe in metode tega boja. V dogodkih 1848. leta je bil proletariat pobudnik revolucionarnih sil. Večji zamah je dobilo delavsko gibanje z osnovanjem prve internacionale leta 1848. Po zlomu Pariške komune je evropska buržoazija ostro nastopila proti delavskemu gibanju. Kljub temu je proletariat vzporedno z ekonomskim razvojem postal vse bolj razredno zaostren. Prva internacionala (razpadla je leta

1876) je dala temelje, na katerih je postal marksizem ideologija delavskega razreda. S tem je dana možnost osnovanja delavskih partij v posameznih deželah, ki so se 1889. leta povezale v Drugo internacionalo. V pogojih relativno mirnega razvoja kapitalizma, industrijskega poleta in uspehov v parlamentarnem boju (delavske partije dobivajo namreč vse večje število poslancev v parlamentu), se pojavljajo tudi odstopanja od osnovnih načel marksizma, zlasti v vprašanju nujnosti proletarske revolucije. Različne oportunistične struje so poskušale otopiti revolucionarno ostrino delavskega gibanja.

Na začetku 20. stoletja je bil najizrazitejši zastopnik marksistične ideje Lenin. V oktobru 1917 je pripeljal ruski proletariat do zmage. Medtem pa je Druga internacionala v začetku prve svetovne vojne (leta 1914) doživela zlom. Leta 1919 je bila osnovana v Moskvi Tretja internacionala, ki je združila partije raznih dežel in je delovala do leta 1943. Po drugi svetovni vojni pa je doživelo delavsko gibanje velik vzpon in se je zelo razširilo po vseh delih sveta.

Če pogledamo razvoj delavskega gibanja pri nas, vidimo, da se je razvijalo v specifičnih pogojih našega ekonomskega in političnega razvoja. Industrijski proletariat se je pojavil dokaj pozno, zato se je delavsko gibanje v svoji začetni fazi (zadnja desetletja 19. stoletja) oslanjalo na obrtniške delavce, male propadajoče obrtnike, manufakturne in poljedelske delavce. Po ustanovitvi jugoslovanske države (po prvi svetovni vojni) je prišlo do združitve večine socialističnih strank in skupin v Socialistično delavsko partijo Jugoslavije, ki od 1920 dalje nosi naslov Komunistična partija Jugoslavije. Ta se je 1952 preimenovala v Zvezo komunistov Jugoslavije.

MILAN BRAČIKA

V mrzlem novembru so v vetru plapolale zastave, iz izložb so kukali rjavo rdeči plakati z vsebino praznovanja občinskega praznika in tu pa tam je bilo moč prebrati parolo z najboljšimi željami ob vsem tem, da je človek postal resnično praznično razpoložen, in ga je imelo, da bi si nadel praznično obleko. Toda to je oblika praznovanja. Vsebinska je za kanček drugačna. Nikakor me ne zanimajo trenutni uspehi, ki jih navadno izračunavamo ob podobnih praznovanjih, ko režemo trobojnice pred cestami, oblitimi v nov črn asfalt, pred novimi proizvodnimi ali skladiščnimi prostori, ko sprejemamo v vrste ZK nove člane in podobno. Sladkim občutkom se pridruži kapljica pelina, ko zaideš na predvečer praznika v dom Partizana, kjer škripljejo stoli in moraš domala sedeti v plašču, če nočeš stakniti prehlada. V tridesetih letih po vojni je zrasla celotna metliška industrija, ki se diči z nemajhnimi uspehi, dvorana doma Partizana pa ima še vedno predvojne zamatne zavese, zelene plehnate peči, ki kljub svoji zavidljivi staro-

Ob praznovanju

sti še vedno oddajajo nekaj toplotnih kalorij. In še več: stoli so bili osamljeni in četudi radi poudarjamo, da je Metlika mesto mladih, je bilo v dvorani zelo malo nenagubanih in rdečeličnih obrazov. Le kod hodijo mladi, le kje se stiskajo takole ob večerih, ko je na odru več pevcev kot v dvorani poslušalcev?

Beti, Komet, Novoteks, TGP so podjetja s toliko in toliko zaposlenimi, po njihovi zaslugi so zrasle naokoli hiše, občani so kupili avtomobile, hladilnike in televizorje, starši lahko nosijo svoje otroke v jasli, in jih vodijo v vrtec, ob večerih sije po hišah elektrika, in še in še. Toda vse to gotovo le ni alfa in omega človekovega življenja, če ob vsem tem zazija v njegovem življenju praznina, kjer bi morala biti po vseh pravih človečnosti, kjer bi moral biti ponos ob doseženih uspehih in ne nazadnje, kjer bi moral biti zunanji izraz zadovoljstva. Mi pa obsedimo doma, le peščica ljudi stoji v domu Partizana, kjer igra himna naši ponosni preteklosti, uspešni sedanosti in lepši bodočnosti.

T. G.

V počastitev metliškega občinskega praznika in dneva republike so metliški komunisti sprejeli v svoje vrste še 23 mladih. Med njimi sta bila tudi dva iz Beti, in sicer Ranko Ilič in Toni Štefanič. Ko so se novosprejeti komunisti pogovarjali s sekretarjem komiteja metliške občinske konference ZK Jožetom Mozetičem in sekretarjem medobčinskega sveta ZK Lojzetom Šterkom so povedali, da si želijo, da bi zanje čimprej pripravili šolo, v kateri se bodo ideološko podkovali. Na sliki: trenutek s podeljevanja

Čestitka

VELIKO ZADOVOLJSTVA, ZDRAVJA IN SREČE VSEM V LETU 1976. DA BI BILO PRIHAJAJOČE LETO MIRNO IN POLNO DELOVNIH USPEHOV IN VSEGA, KAR SI ŽELIMO V NAJBOLJ SKRITEM KOTIČKU SRCA.

Problematika tekstilne industrije

Z novo ustavo in dosedanjim razvojem materialne osnove samoupravljanja so se odprle nove večje možnosti nadaljnje razvoja naše samoupravne družbe. To posebej velja za nadaljnji razvoj njene materialne osnove in razvoj družbeno ekonomskih odnosov. Ker je razvoj družbe ozko vezan z razvojem njene ekonomske osnove, zahtevajo novi odnosi od vseh delavcev boljše gospodarjenje in večje gospodarske učinke. Vsi ti elementi narekujejo podrobno analizo dosedanjih rezultatov dela kot izhodiščno osnovo za nove smernejše poti razvoja in povezovanja v takšne poslovne sisteme, ki bodo omogočili:

- realizacijo družbeno ekonomskih ciljev
- dolgoročno stabilnost
- učinkovitejše vključevanje v mednarodno delitev dela
- uporabo sodobne tehnologije in procesov dela
- racionalno koriščenje družbenih sredstev

Nadaljnji razvoj tekstilne industrije v Jugoslaviji in s tem tudi v Sloveniji je s srednjeročnim načrtom razvoja gospodarstva do 1980. leta dobil svoje okvire. Ker daje srednjeročni načrt največ poudarka razvoju prvotne industrije, se je našel tekstil še bolj v drugem planu. Takšno situacijo morajo tekstilci upoštevati pri načrtovanju lastnega razvoja.

V srednjeročnem programu razvoja Slovenije do 1980 se predvideva poprečna rast tekstilne industrije po stopnji 3,4 odstotkov letno. Istočasno se za celotno industrijo Slovenije predvideva poprečna rast med 7,5 in 8,5 odstotkov letno. To

se pravi, da je rast celotne industrije v primerjavi s tekstilno skoraj dvakratna. Pri tem moramo vedeti, da je delež tekstilne industrije v celotni industriji Slovenije dosedaj znašal čez 16 odstotkov, kar daje napovedani rasti večjo težo. Istočasno je napovedana rast zaposlenosti v tekstilni industriji samo za 1 odstotek letno.

V strukturi tekstilnih proizvodov, namenjenih široki potrošnji, prihaja do zanimivih sprememb. Tako se predvideva do 1980. leta zmanjšanje udeležbe trikotajne industrije v strukturi za 2 odstotka in konfekcije perila za 1,6 odstotkov, nasprotno temu pa povečanje udeležbe konfekcije oblačil za 3 odstotke.

Politika razvoja tekstilne industrije Jugoslavije je začrtala kot splošno pravilo preorientacijo na lastne surovine in omejevanje uvoza na minimum. Slovenija je skoraj v celoti odvisna od nabave osnovnih surovin iz uvoza ali iz drugih republik. Zato je začrtan razvoj lastne primarne proizvodnje in bi delež lastnih surovin do 1980. leta zadovoljeval 34 odstotkov potreb, 66 odstotkov pa bo potrebno še vedno uvažati. Kakšen pomen ima surovina v strukturi prodajne cene, ni treba posebej poudarjati. Zato je edino pravilna politika oskrbovanja z lastnimi surovinami. Tu je seveda še vedno odprto vprašanje angažiranja kemične industrije v Jugoslaviji.

Na izvozno-uvoznem področju se je situacija poslabšala. Tako je Slovenija 1965. leta z izvozom pokrivala 76 odstotkov uvoza, 1970. leta 53 odstotkov, 1974. leta pa je izvoz pokrival samo še 34 odstotkov uvoza. Nasprotno temu so podatki za celo Jugoslavijo dosti bolj ugodni. Tako je bila v obdobju 1965/74 stopnja rasti izvoza za SFRJ 13,4 odstotkov, za Slovenijo 7,7, stopnja uvoza za SFRJ 16,5, za Slovenijo 17,8 odstotkov. Torej zaostaja Slovenija za poprečno stopnjo rasti izvoza 5,7 odstotka, medtem ko ima večjo stopnjo izvoza za 1,3 odstotkov.

Iz dosedaj omenjenega je razvidno, da čakajo tekstilno industrijo Slovenije v naslednjih petih letih precejšnje naložbe, v okviru katerih bo potrebno re-

šiti sedanje težave. Tako so v srednjeročnem načrtu razvoja tekstilne industrije Slovenije začrtane naslednje projekcije ciljev:

- uvedba avtomatizacije in sodobne organizacije dela,
- izboljšanje kakovosti izdelkov tekstilne industrije,
- usmerjanje v proizvodnjo, ki bo zagotavljala visoko kulturo oblačenja,
- sproščanje delovne sile,
- fizično povečanje proizvodnje za 3 odstotke letno,
- delež tekstilne industrije v celotni industriji naj bi padel z 12,5 odstotkov 1974. leta na 9,4, 1980. leta,
- izvoz bi rasel po stopnji 11 odstotkov letno,
- rast zaposlovanja pa po stopnji 1 odstotek letno.

EKONOMSKA NUJNOST PRESTRUKTURIRANJA GOSPODARSTVA

Iz podatkov, ki so omenjeni pod prvo točko in iz ostalih podatkov, prihajamo do zaključka, da je v bližnji prihodnosti nujno prestrukturiranje našega gospodarstva. Tako v Metliki kot v Sloveniji in Jugoslaviji. Ni pričakovati nikakršne ekspanzije na področju tekstilne proizvodnje, kar je v srednjeročnem programu tudi začrtano. Usmeritev je torej k večji intenzivnosti proizvodnje, k boljšemu izkoristku obstoječih kapacitet, k porabi materiala in podobno. S tem so nam v večji ali manjši meri začrtani cilji, kar posebej velja za Metliko, v kateri sloni celotno gospodarstvo na tekstilni industriji. V srednjeročnem programu razvoja občine je nosilna vloga razvoja gospodarstva še bolj vezana na razvoj tekstilne industrije, kar je v odnosu na znana gibanja pri nas in v svetu toliko slabše.

Obstoječe stanje metliške tekstilne industrije nakazuje rešitve v sklopu obstoječih kapacitet grupacije na področju Slovenije in širše skozi:

- kompletiranje ponudbe,
- obvladovanje tržišča in vključevanje z drugimi oblikami v mednarodno menjavo,

- ustvarjanje ekonomsko močnega in učinkovitega poslovnega sistema za doseganje večje produktivnosti, dohodka in večje varnosti zaposlenih,

- povezovanje in združevanje ter s skupnim vlaganjem zagotoviti surovinsko osnovo,
- v okviru branže reševati skupen razvoj, načrtovanje in združevanje sredstev,
- specializacijo in racionalizacijo poslovanja,

Poleg tega je potrebno poiskati nove razvojne poti metliškega gospodarstva, če hočemo (to je nujnost) doseči slovenski in evropski nivo razvoja proizvodnih sil. Ves čas vemo, da je bila tekstilna industrija kot breme nerazvitih področij in tudi danes se ta proces selitve tekstilne industrije nadaljuje k nerazvitim področjem. Med občinami na Dolenjskem je metliška občina v najslabšem položaju.

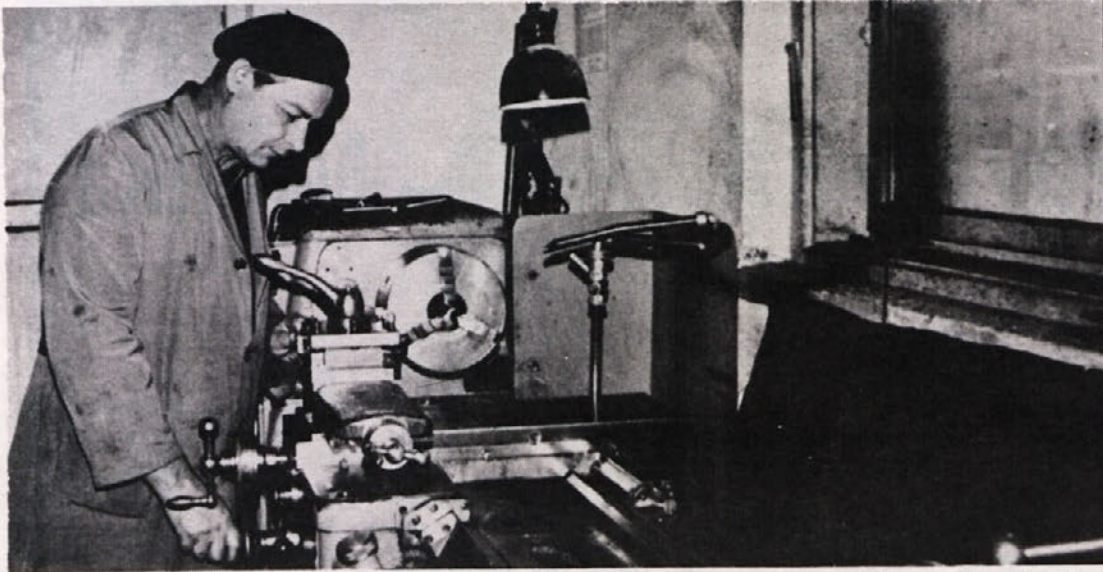
NEKAJ ZAKLJUČNIH MISLI

Dejstvo je, da ni pričakovati nadaljnega razvoja proizvodnih sil v širjenju obstoječih kapacitet tekstilne industrije, saj bi to pomenilo še večje zaostajanje za razvitimi področji in poglobljanje že prisotnih težav (57,5 odstotkov zaposlenih je žensk).

Prepričan sem, da je to vprašanje ob sprejemanju srednjeročnega načrta ključno. Vse, kar lahko pričakujemo od tekstilne industrije je, da bo aktivirala notranje rezerve, izpopolnila strojni park in iskala oblike sodelovanja na vseh področjih poslovanja. Celotno gospodarstvo Metlike, posebno tekstilna industrija, mora v najkrajšem času poiskati in prispevati k razvoju industrije, ki bo kapitalno intenzivna in istočasno komplementarna neprimerni strukturi sedaj zaposlenih v metliški industriji. Če se opredelimo za takšno pot, sem prepričan, da bomo rešili sedanje težave v strukturi zaposlovanja in zaostajanje za razvitimi področji republike.

NIKOLA LADIKA

Ureja uredniški odbor: Slobodanka Videtič, Stevica Medek, Dragica Nenadič, Milan Travnikar, Milan Bračička, Marjan Pavlovič, Ivan Brodarič in Ivan Biščan. Glavni in odgovorni urednik: Toni Gašperič, tehnični urednik: Janez Pezelj. Izdaja Belokranjska trikotajna industrija Metlika. VEZILO izhaja enkrat na mesec v 1700 izvodih. Stavek, filmi in prelom Dolenjski list, tiska KNJIGOTISK Novo mesto.

Vsako delovno mesto se lahko pohvali s slabimi in dobrimi stranmi, Franc Henigman iz mehanične delavnice pa pravi, da mu dela nikoli ne zmanjka in da je z njim kar zadovoljen. (Foto: P. Riznič)

V kratkem sindikalni zbori

Bliza se konec tekočega in poslovnega leta. Prav bi bilo, da na letnih skupščinah OOS po tozdih podrobno pregledamo, kje so vrzeli, kje pomanjkljivosti, ki vplivajo na poslovni rezultat tozdov, oziroma delovne organizacije kot celote. Ker smo vsi zaposleni v delovni organizaciji tudi člani sindikata, bi morali stremeti za tem, da bodo naši rezultati čimboljši.

Mislim, da je prišel trenutek, ko bomo morali dolgoročneje gledati, kako bomo poslovali v bodoče. Vemo, da so tržne razmere čedalje težje in bo laže prodir tisti, ki se bo znal bolje prilagoditi tržišču. To pa zahteva ogromno truda na vseh področjih delovanja v TOZD in nenazadnje tudi v delovni organizaciji. Naj omenimo samo nekaj teh:

a) zelo pomembno je, kako bomo izvajali stabilizacijske programe oziroma posamezne projekte iz teh programov. Dej-

stvo je namreč, da se da z dobrim gospodarjenjem na posameznih delovnih mestih doseči boljše uspehe, kot so doseženi sicer doslej. Vse, kar naredimo dobrega ali slabega, naredimo to sami sebi.

b) na letnih skupščinah OOS, ki morajo biti najkasneje do konca januarja 1976, bomo morali pregledati, kaj smo storili glede napredka samoupravljanja v tozdih, kako delegati tega ali onega samoupravnega organa opravljajo zaupne naloge, s kakšnimi težavami se srečujejo organi SKD, kako poteka obveščanje med člani kolektiva itd.

c) oceniti bo treba, kakšno vlogo je odigrala posamezna OOS v tozdih pri obravnavanju notranjih in splošnih aktov.

d) kaj je OOS storila na področju izobraževanja in usposabljanja svojih članov v strokovnem in funkcionalnem pogledu.

e) nadalje, kako je posamezna OOS med letom uresničevala načrtani delovni program itd.

V vseh OOS tozdov morajo pripraviti ustrezna poročila o delu OOS v letu 1975. Nosilci za sestavo morajo biti predsedniki OOS, v pomoč pa naj pokličejo tudi druge člane izvršnega odbora oziroma vodje tozdov in podobno. Poročilo naj bo kratko in jedrnat. Zajema naj vse podatke, ki zanimajo članstvo v tozdih. Hkrati mora vodstvo OOS v tozdih pripraviti za letno skupščino tudi delovni program za prihodnje leto, ki ga bo moč dopolniti s pripombami in predlogi, podanimi na skupščini.

Pričakujemo, da bodo sindikalni zbori dobro pripravljene in obiskani. Predsedniki OOS se lahko zatečejo po pomoč k tovarišu Matjašiču ali pa k sekretarju OSS.

Predsednik sindikalne
konference
TONE MATJAŠIČ

Uveljaviti tekmovalno ozračje

27. novembra je imel redno 17. sejo DS TOZD kodranka in volna. Na seji so poleg ostalega odločili, da se nekaterim sodelavcem na režijskih delovnih mestih (proizvodni v naši TOZD imajo polne postavke delovnega mesta), ki dobro opravljajo svoje delo, popravi osebni dohodek do kalkulativne postavke delovnega mesta.

Menimo, da je vsak, ki zadovoljivo opravlja delovne naloge na svojem delovnem področju, upravičen do 100 odstotnega osebnega dohodka, ki mu pripada za to delo. V nasprotnem primeru bi morali te ljudi premestiti na ustreznejša delovna mesta. Obenem menimo, da v naši TOZD ne more nekdo, ki ne opravi v celoti svojih delovnih nalog, zasedati takega delovnega mesta in mu je treba zagotoviti manj zahtevno delo. Od tod izhajajo tudi naše odločitve. Nadalje smo sklenili, da ob koncu leta nagradimo šest najprizadevnejših proizvodnih delavcev. Ta način priznanja za

trud naj bi pritegnil za seboj tudi druge delavce. Nastalo naj bi neke vrste tekmovalno ozračje, da se dosežejo boljše rezultate v proizvodnji. Mislimo, da je to cilj vseh, ki delamo v tozdih, oziroma v delovni organizaciji. Nagrade so manj ali več simbolične, saj bodo nagrajenci dobili po 500 dinarjev, vendar smo prepričani, da bomo tako zboljšali kvaliteto dela.

Prav tako smo sklenili, da podelimo enomesečni osebni dohodek tovarišu Ivanu Gorniku. V obrazložitev naj povemo, da tovariš Gornik ni zaposlen v naši TOZD, nam pa ves čas, odkar je zaposlen v delovni organizaciji, rad pomaga. Naj navedemo samo to, da rešuje težave na področju elektronike pri strojih, in brez njega bi bili nemočni. Potrebovali bi tujega strokovnjaka, kar bi bilo zelo drago.

Predsednik DS TOZD
Kodranka in volna:
TONE MATJAŠIČ

Zahvala

Ob boleči izgubi očeta JURETA FLAJNIKA se iskreno zahvaljujem sindikalni organizaciji za podarjeni venec in cvetje, sodelavcem pa za izraženo sožalje in mnogoštevilno spremstvo. Hvala vsem, ki so mi v teh težkih trenutkih stali ob strani.

JURE FLAJNIK

Samoupravni akti „Beti“ – Metlika

Po združitvi temeljnih organizacij združenega dela v delovno organizacijo „Beti“ Metlika (sporazum podpisan 9. 3. 1974 v Mirni peči), je bilo delo na področju samoupravnega sporazumevanja, normativnega in pravnega urejanja medsebojnih razmerij ter drugih zadev skupnega pomena, intenzivno in plodno.

Pred registracijo podjetja pri Okrožnem gospodarskem sodišču v Ljubljani 24. decembra 1974 so poleg sprejetih dopolnil temeljnega samoupravnega sporazuma o združitvi TOZD v podjetje, bili sprejeti še naslednji samoupravni akti:

- statut podjetja
- samoupravni sporazum o ugotavljanju in delitvi dohodka ter osebnih dohodkov
- samoupravni sporazum o medsebojnih razmerjih delavcev v združenem delu

- pravilnik o pogojih in merilih za pridobivanje stanovanjskega posojila in stanovanj v družbeni lasti

- pravilnik o delovnih mestih, na katerih delavci opravljajo zunanje trgovinski promet

- statuti sedmih proizvodnih TOZD

- statut TOZD IC – Poklicna tekstilna šola Metlika

V letu 1975 so bili sprejeti naslednji akti:

- samoupravni sporazum o varstvu pri delu

- samoupravni sporazum o odgovornosti delavcev v združenem delu

- pravilnik o izumih, tehničnih izboljšavah in racionalizacijah

- pravilnik o pripravnikih
- poslovnik o delu organov samoupravljanja

- Pravilnik o varstvu pri delu

Izdelani so tudi osnutki pravilnikov:

- o organizaciji in delu samoupravne delavske kontrole in

- o kvaliteti in kontroli kvalitete izdelkov

Do konca leta bo izdelan tudi osnutek pravilnika o požarni varnosti in reševanju (podjetje ima stari pravilnik) Glede na novi zakon o knjigovodstvu bo ažuriran obstoječi pravilnik o knjigovodstvu in zaključnem računu.

V delu se čuti pomanjkanje samoupravnega sporazuma o odnosih TOZD – DSSS in „nadgradnja“ samoupravnega sporazuma o ugotavljanju in delitvi dohodka ter osebnih dohodkov, t.j. določitev posebnosti s tega področja v TOZD in v DSSS. Tem področjem se bo v nadaljnjem delu posvetilo več pozornosti in pristojne komisije in organi bodo izdelali

ter dali v javno obravnavo temu primerne samoupravne akte.

D. Ž.

**Dopisujte
v vaš
list
VEZILO**

Dvoletni mandat delegatov samoupravnih organov v podjetju se bo iztekel ta mesec. Delavski svet podjetja je na svoji 22. redni seji razpisal volitve za 21. januar 1976. Prav to me je privedlo, da sem obiskal MARIJO STAREŠINIČ, predsednico

iskanje pravega izraza, najbolj prodorne misli.

„Prezaposleni smo, toda problemov z udeležbo delegatov na seji nismo imeli. Neupravičeno ni nikdar nihče manjkal. Je pa res, da bi moral delegat vse vedeti, razumeti. Zdi se mi, da to sko-

verjetno napredovala. Še pred leti velikokrat nismo vedeli, kaj je novega v Metliki. Bili smo odrezani.“

Dotakneva se ljudi, ki so včasih preplašni. Bojijo se vprašati, da se ne bi osmešili. Zdi pa se mi, da je pametneje dvakrat vprašati kot

„Poglejte! Nekateri stvari obravnavamo na zborih delovnih ljudi ali po samoupravnih delavskih skupinah. Na delavskem svetu potem to le razglasimo. Mislim, da s tem delavski svet podjetja izgublja na svojem pomenu.“

Premalo stikov delegat – delavec

delavskega sveta TOZD konfederacija Črnomelj. Marija je ženska srednjih let, polna energije in resnične zavzetosti, da bi bilo samoupravljanje na kolikor mogoče visoki ravni.

„Premalo je stikov delegat – delavec. Več bi se morali pogovarjati, se posvetovati. Kakor hitro zvedo, da bo seja delavskega sveta, imajo delavci konkretne predloge, vprašanja.“

Marija se razgovori. Večkrat sicer pravi: „Kaj jaz vem?“, toda to je vse prej kot neznanje. To je morda

raj ni mogoče.“

Z nostalgijo ugotoviva, da sta dve leti hitro minili, da je biti delegat lepo, toda naporno. Odreči se je treba marsikateri stvari. Ko drugi doma kopljejo vinograd ali si grade vikend, posamezniki presedijo ure in ure na sestankih. Za nas vse.

„Imamo Vezilo, ki ga preberem do zadnje črke, dobivamo „Novice včeraj, danes, jutri“, a mislim, da smo še vseeno premalo obveščeni o vsem, kar se dogaja v podjetju. Je pa informiranost v primerjavi s preteklostjo ne-

enkrat narediti narobe.

„Gradivo za seje je velikokrat preveč učeno napisano. Pa tudi obsežno je. Če se hočeš poglobiti vanj, ti vzame veliko časa. Če samo površno prebereš, je to malo več kot nič. Mislim pa, da nekateri delegati tudi tega ne store. Ne razumem jih. Gotovo se ne zavedajo, da se odloča o zelo pomembnih rečeh.“

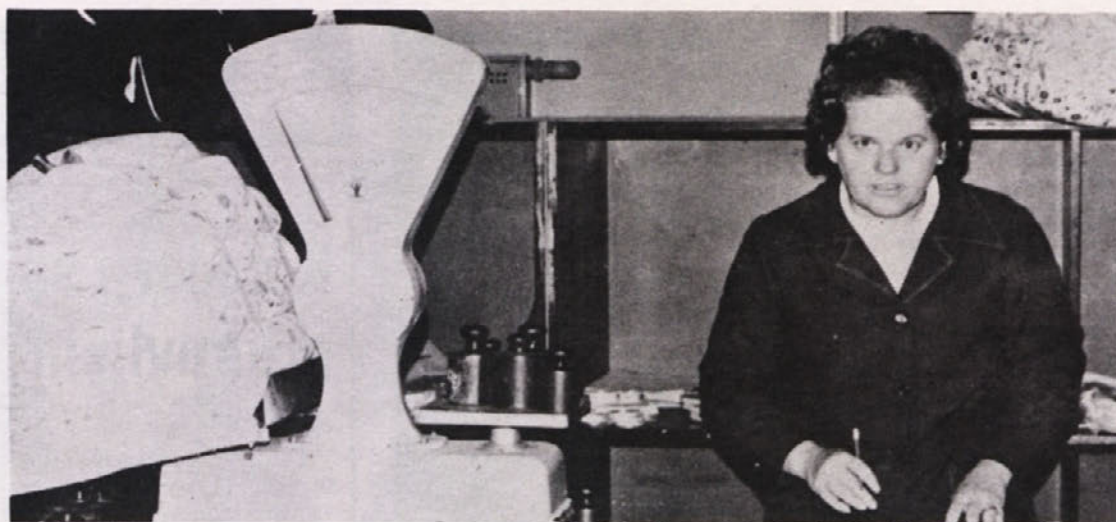
Marija Starešinič ne dovoli, da bi razvila razgovor v drugo smer. V strahu je, da ne bi pozabila povedati kaj zanimivega, važnega.

Zna pa se Marija Starešinič tudi smejeti. Ko sem jo vprašal, če bi sprejela predsedniško dolžnost še za dve leti, se je dolgo smejala nato pa rekla:

„Bi, če bi me predlagali. Ne vem pa, če bi bila izvoljena.“

Ko je ponovno zagnano resna, pokritizira prekasno dostavljanje gradiva za seje, a tudi to, da se zgodi, ko ne dobe zapisnika s seje.

T. G.

Marija Starešinič na delovnem mestu v TOZD konfekcija Črnomelj. Tovarišica Marija je predsednica DS v tej TOZD, prijetna sogovornica in aktivna družbeno politična delavka. (Foto: P. Riznič)

Desetletnica in njeni načrti

MIMICA VEČERIČ je rojena 4. novembra 1946. leta na Velikem Obrežu, stanuje pa v Do-

bovi. V Beti je prišla 15. marca 1965. leta. Kako se spominja pretečenih let?

Treba ga je nekako prikleniti k podjetju.

Večeričeva si želi večji osebni dohodek, zdravje, a tudi, da bi čimprej dokončali hišo. Posojilo je dobila pri našem podjetju. Nagrada za desetletno delo pa se ji zdi le malce preskromna, kajti bilo je vloženega veliko truda, znoja in zdravja ter dobre volje v želji po lepšem vsakdanu.

Mira Kerin

Imate prijavljeno bivališče?

Vse člane delovne organizacije „Beti“ obveščamo, da morajo najkasneje do 24. decembra 1975 javiti spremembe svojega bivališča.

Pri kadrovskem pregledu zaposlenih smo ugotovili, da je veliko delavcev, ki so pozabili prijaviti svoje stalno ali samočasno bivališče. To se po 170. členu pete točke samoupravnega sporazuma o medsebojnih razmerjih delavcev v združenem delu in po 26. členu samoupravnega sporazuma o odgovornosti delavcev v združenem delu, šteje za lažno kršitev delovne dolžnosti. Zato je prav, da se vsi prizadeti oglasijo čimprej v kadrovski pisarni.

Opozarjamo vse tiste, ki bodo pozabili prinesiti nove podatke do določenega roka v kadrovski in splošni sektor, da bodo za posledice odgovarjali pred pristojnimi organi.

Za visoko produktivnost dela

„... Želel bi, da naš delavski razred doseže prav tako visoko produktivnost dela, kot jo doseže recimo v Nemčiji in drugod. Dandanes dela veliko naših delavcev v raznih evropskih državah, največ v ZR Nemčiji, kjer so tudi najbolj cenjeni. Tako po produktivnosti dela kot tudi po drugih vrlinah so tam med prvimi, tudi med domačimi delavci. Če imamo torej enako razvito in kvalitetno tehnologijo, kot jo imajo zunaj – imate jo na primer tukaj pri vas – tedaj je treba to tehnologijo izkoristiti tako, kot jo izkoriščajo tam. V tem primeru bomo imeli cenejše proizvode, vi pa večje dohodke in boljši zaslužek. To bo v prid predvsem vam samim, pa tudi vsej skupnosti...“

Predsednik Tito delavcem POBEDE v Novem Sadu 7. novembra 1975

... Na pojave lenobe, nedisciplin in izmikanja delu, malomarnosti in podobnega obnašanja je treba javno pokazati in jih kritizirati. Takšno vedenje predstavlja v razmerju do drugih udeležencev pri delu, ki vestno opravljajo delovne obvezno-

Na lenuhe javno pokazati

sti, po svojem bistvu in posledicah odvzemanja dohodka tistim, ki ga ustvarjajo. To se ne nanaša le na delovne skupnosti, ta pojav ni prisoten le v tovarni, ampak tudi v naši administraciji, od občinske do zvezne, pa tudi v organizacijah Zveze komunistov, v raznih strokovnih službah, komunalnih in storitvenih dejavnostih itd. Zaposleni v družbenih in državnih službah prav tako na veliko izostajajo z dela, zamujajo, nerazumno porabljajo delovni čas, imajo neodgovoren odnos do dela, da ne govorim o tistih nesposobnih – pogosto pravih birokratih, ki zaradi njihove nemarnosti in površnosti delovni ljudje izgubljajo številne dragocene ure in dneve...“

Stane Dolanc – govor jugoslovanskim kovinarjem v Novem Sadu 17. 10. 1975

– „Pri šestnajstih letih sem se zaposlila kot varuška otrok. Nisem bila zavarovana, a tudi denarja sem dobivala bolj malo. To me je po treh letih prineslo v Beti. Ko sem prišla v šivalnico, mi je bilo vse novo. Sedla sem za stroj, kjer delam vse do danes. Bilo mi je zelo težko. Spominjam se, da sem delala otroško spodnje perilo. Delala sem nadure in še kar dobro zaslužila. In danes? Cene rastejo, osebni dohodki nekoliko počasneje. Ne da se primerjati danes in čas pred desetimi leti...“

Mimica je med dobrimi delavkami. Pravimo, da je „deklica za vse“. Nič ne uide njenim kritičnim očem. Živi s strojem, graja tisto, kar je graje vredno, se hvali, da je srečna, ko je končno dočakala novo, svetlo

– „V starih prostorih so bile možnosti za delo slabe. Menim, da bi se morala boljša organiziranost dela, tehnološka natančnost in vodstvo, ki je neposredno odgovorno za izvajanje dela, ovrednotiti, se pravi – normirati. Delavec, ki sedi za strojem, je največkrat iz tega ali onega vzroka prikrajšan za svoj zaslužek, medtem ko se drugim to ne pozna v tolikšni meri. Če bi bilo tako, bi se vsakdo potrudil, večja bi bila odgovornost...“

Mimica pravi, da nam manjka strokovnega kadra. S prihodom strokovnjakov bi se gotovo povečala produktivnost, izboljšala bi se kvaliteta, ritem dela. Ko že dobimo strokovnjaka, ne bi smeli dovoliti, da ga izgubimo.

Obenem obveščamo vse delavke, ki so spremenile priimek, da prinesejo poročne liste in zdravstvene izkaznice, ker jim bomo vpisali spremembe priimka.

Kadrovski in splošni sektor

Kronika za november

PRIŠLI:

Flajnik Irena, Rakinič Mira, Pavič Jure, Prevalšek Drago, Bajuk Marija, Dolinar Anton,

ODŠLI:

Žlogar Marija, Jakofčič Mimica, Bradica Slavica, Jakofčič Ana.

TOZD konfekcija Črnomelj
ODŠLI:

Kovačič Irma

Predno gredo izdelki v prodajo, jih je treba lepo zlikati, da so kasneje spakirani tudi na pogled lepi. Delavke na sliki pravijo, da je delo pri njih dokaj mikavno, le včasih je baje prevroče. Na sliki: dekleta pri vsakdanjem delu. (Foto: P. Riznič)

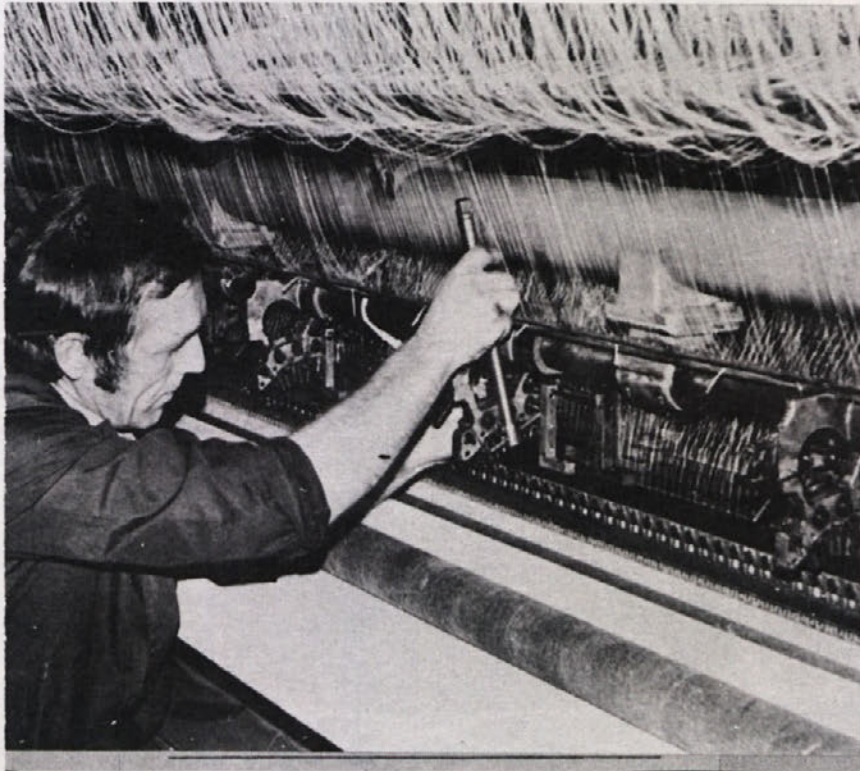
Koledarji so pripravljeni

Do novega leta nas loči le še nekaj dni in verjetno že vsi veste, kje boste pričakali najdaljšo noč v letu. To je seveda stvar vsakega posameznika, mi pa bi vas radi še enkrat obvestili, da bo vsak zaposleni v podjetju Beti prejel stenski koledar. Brez skrbi, koledarjev je dovolj. Vsak ga bo dobil pravočasno pri svojem vodji temeljne organizacije združenega dela, oziroma pri vodji sektorja. Strah, da bi morda ostali brez „stenske ure“, je povsem odveč.

Interna dražba bo 19. decembra

V petek, 19. decembra 1975, bomo pripravili interno dražbo trofaznih elektro-motorjev. Začela se bo ob 10., končala pa ob 12. uri. K dražbi, ki bo v prostorih pletilnice, so vabljeni vsi zainteresirani. Ponujamo naslednje elektro-motorje:

Tovarna	Tip	Tov. št.	Obr./min	Moč KW	Cena
Vernigerode	DMS 4/4R	59/01331	1435	3,5	400,00
Vernigerode	DMS 4/4R	60/92605	1440	3,5	400,00
Siemens		5097023	1380	3,5	400,00
Siemens	R 45 S	262425	1380	1,5	250,00
Siemens	R 45 S +4	262422	1380	1,5	250,00
Siemens	R 35 n	957691	870	0,6	150,00
Bauknecht	VS 314	1505092	1350	3	350,00
Corel Sigmund	DSV 431	147663	1430	2,4	300,00
Corel Sigmund	DSV 431	115626	1390	1,8	250,00
Corel Sigmund	DSV 431	101716	1390	1,8	250,00
Corel Sigmund	DSV 431	111107	1390	1,8	250,00
Corel Sigmund	DSV 431	101427	1390	1,8	250,00
Corel Sigmund	DSV 431	104340	1390	1,8	250,00
Corel Sigmund	DSV 431	105340	1390	1,8	250,00
VEB	DMK 1,2-4R	206398/60	1410	1	200,00
VEB	DKF 14 n	861	1410	1,1	200,00
Stoerber	09/4	1480	1400	2,8	300,00
Sever	ZK 90	622510	1400	1,4	150,00
ELIN	KD 1/6	122762	890	0,5	100,00
Dietz	GD 243	624829	1430	1,5	150,00
Ludvig Roemer	910 - 6	40393	920	0,93	100,00

Zmeraj je treba popraviti kaj manjšega. In kadar so pri popravilu tako pridni in spretni kot MILAN IVANETIČ, je napaka hitro odstranjena. (Foto: P. Riznič)

Mojih deset let

Minil je 29. november – dan republike, dan, ko pregledamo svoje uspehe in neuspehe, in ko pretehtamo 10 let dela. Deset let od doma do tovarne in nazaj, deset let ob vsakršnem vremenu: ob dežju, po vetru, snegu. To je mojih deset let.

TOZD konfekcija Dobova ima letos devet jubilejov. Vse so dobre in prizadevne delavke. Vsaka ima ob svoji desetletnici bogate izkušnje na področju upravljanja, družabnosti in prakse. Taka je tudi ANICA HOTKO. Kdo je ne pozna v Dobovi? V kolektivu je priljubljena. Njen neposredni način izražanja v veliki meri prinaša dobro razpoloženje in prijetno počutje. In ko se pogovarjaš z njo, imaš občutek zaupanja in da bo povedala prav tisto, kar misli in čuti.

Rojena je bila 1931. leta v Rakovcu, stanuje pa na Velikem Obrežu pri Dobovi. V Beti se je zaposlila v marcu 1965. leta. Vendar to ni bila njena prva zaposlitev. 1949 se je sezonsko zaposlila v prejšnji pletilnici, za tri mesece. Ko se je povečala družina, se je morala Anica posvetiti sinu in domačiji. Moževa plača pri stalnem povečanju življenjskih stroškov ni več zadostovala. Ponovno se je lahko

zaposlila šele 1965, ko je sin nekoliko zrastel. O prvem letu v Beti pravi:

„Vsi se poznamo med seboj, zato sem se v šivalnici počutila prav domače. Bila sem srečna, da sem v novi sredini, kje je hiter življenjski tempo.“

Pravi, da si je širila obzorje, si krepila duha in misel. Bila je v samoupravnih organih in zdaj v sindikatu. Strojno je Anica šivala lep čas.

„Šivala sem šest let. Ni bilo težko, ker že od nekdanj rada šivam. Leta so tekla in prišel je dan, ko nisem bila več kos šivanju. Prišla so leta, utrujenost in človeka ne moreš izenačiti s strojem. Ne, ne moreš. Ženska mora potem delati še doma. Nismo roboti. Tako delam zdaj na repariranju. Pomanjkanje otroškega varstva onemogoča ženam, da bi se še bolj posvetile delu v podjetju. Želim si, da bi nam povečali osebni dohodek, kajti veliko je takih, ki živimo le od tega, kar prinesemo petnajstega v ovojnici. Rada bi dočakala upokožitev v Beti.“

Skromne, toda resnične želje. Anica preživi svoj prosti čas, ki ga ni na pretek, med rožami in delom na polju. Je članica hortikulturnega društva v Dobovi in je veliko prispevala k lepšemu zunanemu videzu naše stavbe.

MIRA KERIN

22. december – dan JLA

Jugoslovanska ljudska armada je nastala kot rezultat ljudske revolucije in boja naših narodov proti fašističnim osvajalcem. V začetku NOV so boj vodili partizanski odredi, katerih delovanje je bilo v glavnem omejeno na področje, iz katerega so borci izhajali. Vendar se je kmalu pokazala potreba po osnovanju takšnih vojaških enot, ki bodo po potrebi delovale po celotni domovini, se pravi, po redni ljudski armadi.

Zato so 22. decembra 1941 v Rudo osnovali prvo proletarsko brigado. Ta dogodek slavimo kot dan armade. Od tedaj je število brigad neprestano raslo. Z odlokom vrhovnega štaba z 20. novembrom 1942 dobiva vojska naziv Narodnoosvobodilne vojske (NOV), vrhovni štab postane vrhovni štab NOV in POJ (partizanskih odredov Jugoslavije). Ta vojska, nastala iz ljudstva, postane ne samo borec proti okupatorju, ampak tudi borec za novo družbeno in državno ureditev, v kateri ne bo enakosti.

Ta korak je bil v tedanjem trenutku zelo pomemben. Ne samo kot zgodovinska, ampak tudi kot politična naloga NOV. Poleg NOV so še naprej delovali partizanski odredi. V začetku marca 1945 dobi NOV naziv Jugoslovanska armada.

22. decembra 1951 je dobila Jugoslovanska armada ime Jugoslovanska ljudska armada. Znana je vloga JLA pri obnovi domovine in v nujenju pomoči, kjerkoli je bilo to potrebno.

MILAN BRAČIKA

VEST IZ MARIBOR - VEST IZ MARIBORA

Študenti iz občin Metlika, Novo mesto, Črnomelj, Trebnje, Kočevje in Ribnica so ustanovili v Mariboru koncem lanskega leta skupen klub dolenskih študentov. Pobudniki za ustanovitev so bili belokranjski študenti, ki so delovali organizirano v Mariboru že tri leta pred tem kot sekcija kluba belokranjskih študentov v Ljubljani. Ker se je število belokranjskih študentov v Mariboru zmanjšalo, so le-ti povabili k sodelovanju študente iz ostale dolenske regije in ustanovili skupen klub. Ta šteje okoli šestdeset članov, ki so navezali stike z domačimi občinami, z medobčinskimi svetom ZSMS za Dolenjsko in s predsedstvom pokrajinskih klubov v Mariboru.

Predsedstvo pokrajinskih klubov, ki združuje dvanajst klubov in je specializirana organizacija pri univerzitetni konferenci ZSMS v Mariboru, deluje kot nekakšen koordinator med UK ZSMS in pokrajinskimi klubi, zastopa in posreduje njihove interese pri UK ter pomaga klubom pri reševanju njihovih problemov. PPK sprejme vsako leto delovni program, ki zajema raznovrstne prireditve, seminarje, razstave itd., na katerih sodelujejo klubi. Namen takih prireditev in srečanj je čim tesnejše sodelovanje med posameznimi klubi. Belokranjci smo lani sodelovali na uspelem kulturnem večeru pokrajinskih klubov s folklorno skupino iz Metlike ter na tradicionalnih študentskih aprilskih prireditvah na športnem in kulturnem področju.

Splošno znan in posebno za Belokranjce je pereč problem v zvezi z odtokanjem kadrov iz manj razvitih področij v razvitejša in s tem povezana fluktuacija, katere vzroki tičijo v neurejenih stanovanjskih vprašanjih, nizkih osebnih dohodkih in v drugih problemih občine. Zato je poglobljen namen študentskih pokrajinskih klubov povezovanje vseh študentov občine ali regije, jih vzgajati tako, da začutijo pripadnost občini ali regiji ter da se po končanem študiju vrnejo domov.

Študentski pokrajinski klubi morajo aktivno sodelovati tudi pri oblikovanju stipendijske in kadrovske politike v domačih občinah ter se na združenega dela in družbenopolitičnimi organizacijami.

JANEZ ZELE

Prihodnje leto – bolje

Okoli 1960. leta so tudi v metliški občini ugotovili, da je delavska rekreacija izredno do-

„Jego“ Jezerinac je med boljšimi metliškimi košarkarji, vendar skromnega fanta poznajo ljubitelji košarke predvsem z igrišča. Sam pravi, da posveti košarki precej prostega časa, vendar je prav pred letošnjo tekmovalno sezono priljubljeno igro za nekaj časa zamenjal. Posvetil se je namreč študiju. Kaj pravi o košarki „Jego“?

V drugo ligo?

„Igra pod obroči je v Beli krajini močno priljubljena. Če bi imeli v Metliki primerno športno dvorano, bi bila prav gotovo še bolj. Naša ekipa je namreč že tako dobra, da bi lahko nastopala v drugi zvezni košarkarski ligi. Kot vsi igralci sem prepričan tudi jaz, da bomo v prihodnji sezoni med najresnejšimi kandidati

Jezerinac: „Igra pod obroči je v Beli krajini vse bolj priljubljena. Zasluga za to gre nekaterim posameznikom, ki so znali v nerazviti občini iz majhnega kluba ustvariti ekipo, ki bi brez težav nastopala v drugi zvezni košarkarski ligi.“

za osvojitve prvega mesta v slovenski ligi in s tem kandidati za drugo ligo. Tako bomo košarko popularizirali in pritegnili v naš klub mladino. Še pred leti je v Metliki, tako kot na nekaterih področjih še sedaj, v športu vladalo mrtvilo. Danes je povsem drugače. Razen nas so zelo dobri tudi mladinci in prav v letošnji sezoni so v prvem moštvu v glavnem igrali fantje, ki so še pred letom dni bili med gledalci.“

brodošla. Zato so že takrat začeli organizirati delavske športne igre, na katerih pa se je srečalo vedno premalo delavcev – športnikov. In tako so se pred enajstimi leti odločili, da bodo delavska športna srečanja tradicionalna. Od takrat naprej so potekali boji na športnih igriščih vsako leto in prav v letošnjem letu jubilejnih zmag – praznujemo 30-letnico osvoboditve – je naše športno društvo osvojilo lepo število pokalov in diplom.

Letos je metliški sindikat dobro pripravil tekmovanja v rokometu, malem nogometu, odbojki, plavanju, kegljanju, streljanju, šahu in namiznem tenisu za moške, dekleta pa so se pomerila v rokometu, streljanju, kegljanju, odbojki in plavanju.

Žal smo morali tudi letos ugotoviti, da so igre sicer dobrodošle, da pa v glavnem nastopajo eni in isti tekmovalci. Zato bi bilo prav, da bi na dvanajstih igrah nastopilo kar največ delavcev in delavk, tudi takih, ki niso na športno igrišče stopili še nikdar. Če ne drugače, bi jih lahko zaposlili v sodniški organizaciji in podobno.

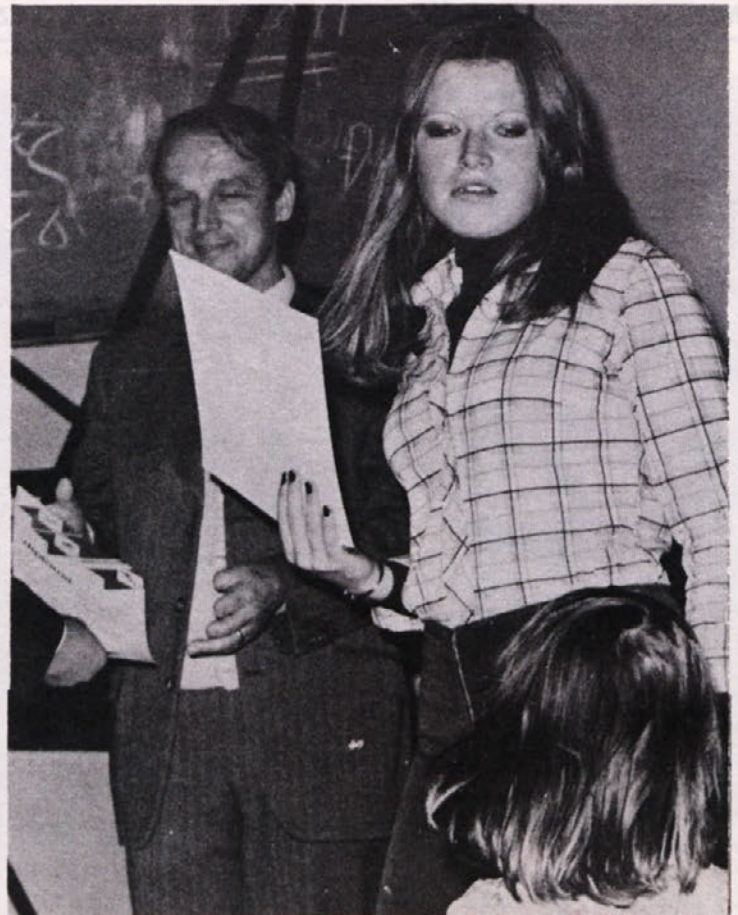
V skupnem seštevku so letos največ točk zbrali športniki iz TGP, sledijo jim naši fantje, nato Kmetijska zadruga, občinska skupščina, Novoteks, osnovna šola in Mercator. V ženskem delu tekmovanja so največ točk dosegle športnice iz osnovne šole, sledijo jim naše tekmovalke, članice iz Kometa, Kmetijske zadruge, občinske skupščine in Mercatorja.

Letošnja bera torej ni bila slaba: dvakrat drugo mesto. Če pa bi bili nekoliko bolj delavni, bi lahko celo zmagali. Najboljši mesti smo namreč izgubili samo zaradi malomarnosti. Nismo namreč sodelovali v vseh disciplinah. Torej, dobra šola za prihodnje leto!

Zahvala

Ob boleči izgubi moje mame Magdalene Železnjak se iskreno zahvaljujem sindikalni organizaciji in sodelavcem TOZD konfekcije za podarjene vence. Hvala vsem, ki so mi izrekli sožalje in ki so moji mamu pospremili na zadnji poti.

Matija Železnjak

Človek že od nekdaj razvija svoje telesne sposobnosti. Če pogledamo v zgodovino: lovec in zbiralec sadežev se je lahko ohranil samo z močjo, hitrostjo, spretnostjo in vzdržljivostjo. In kako je danes? Vemo, da od rojstva pa vse do najstarejše dobe občuti človek nagonsko potrebo po premikanju, po gibanju, po igri. Prav tako vemo, da za pravilen razvoj ljudskega organizma ne zadostuje pasivno, ampak aktivno sodelovanje v različnih športnih panogah. To velja predvsem za mlade. Zato pravilna telesna vzgoja zahteva, da mladine ne vzgajamo v športne bralce, mislece in gledalce, ampak za športnike, ki se bodo ukvarjali s telesnimi vajami in za šport navduševali svoje najbližje. Zgoraj napisano ni samo pravilo, ki bi se ga morale držati predvsem športne organizacije, pač pa tudi delovne organizacije. Zato v naši tovarni posvečamo športu, predvsem pa rekreaciji delavcev in delavk, veliko pozornosti, kar dokazujejo tudi letošnje delavske športne igre, na katerih so se naši športniki in športnice dobro odrezali. Na sliki je trenutek z letošnje podelitve pokalov in diplom, kjer je naša delovna organizacija pobrala precej priznanj. Doseženi uspehi nas prav gotovo obvezujejo, da bomo poslej rekreaciji delavcev posvetili več pozornosti in omogočili vsem, da bodo lahko v večernih urah obiskovali telovadnico.

22. decembra slavi jugoslovanska ljudska armada. K številnim praznovanjem ob dnevu JLA se bomo priključili tudi delavci naše tovarne. Na sliki: pripadniki jugoslovanske ljudske armade na eni izmed delovnih akcij.